

STICHTING
STAMBOEK RONDE- EN PLATBODEMJACHTEN
BESCHERMVROUWE H.K.H. PRINSES BEATRIX

Jaarverslag van de Secretaris
1968

V E R S L A G
van de secretaris over 1968.

Ook temidden van de talrijke Stamboekschepen met een eerbiedwaardige leeftijd is het bereiken van 100 jaar een memorabele gebeurtenis. Dit jaar waren er echter niet minder dan twee en misschien zelfs vier schepen, die deze leeftijd bereikten en het waren bovendien alle vier schepen gebouwd op de oude werf in Joure van Eeltje Holtrop van der Zee. Vandaar dat begin augustus de Friese jachten "Mercurius" en "Dolphijn", de tjotter "Tsjits" en het boeiertje "Maaïke" in het centrum van de belangstelling stonden bij de regionale Friese reünie in Heeg.

1968 was trouwens een jaar, waarin de ronde- en platbodemjachten zich herhaalde malen en op bijzondere wijze groepsgewijze presenteerden.

Het begon op 22 juni bij de opening van de nieuwe jachthaven in Drimmelen. Ruim 40 schepen namen aan het admiraalzeilen deel, waarbij het saluut door H.K.H. Prinses Beatrix, vergezeld van Z.K.H. Prins Claus en Prins Willem Alexander, aan boord van de "Groene Draeck" werd afgenomen.

Een week later herdacht de stad IJlst zijn 700-jarig bestaan. Ook hier waren de ronde- en platbodemjachten uitgenodigd, niet in het minst omdat een drietal werven in IJlst - die van Holtrop, Croles en Lantinga - heel wat ronde jachten hebben afgeleverd. Verschillende van deze schepen, waaronder de in 1820 gebouwde "Bever", waren dan ook aanwezig en lieten als het ware de oude stadsgezichten van IJlst herleven.

Nauwelijks bekomen van de palavers, het admiraalzeilen en wat dies meer zij vond de week daarop de zomerreünie van de Stichting plaats. Niet minder dan 165 ronde- en platbodemjachten verzamelden zich op vrijdag, 5 juli in de havenkolk van Blokzijl. En alsof dat nog niet voldoende was, voegde zich nog een Engelse Thamesbarge bij deze indrukwekkende vloot.

Deze barge, de "Spinaway C", in 1899 te Ipswich in hout gebouwd en geheel in originele staat, was speciaal voor de reünie overgestoken en werd dan ook met daverend en donderend gejuich begroet, toen zij voorzichtig - met enkele centimeters speling in de zeesluis - de kolk binnenvoer.

Blokzijl is toch wel een heel merkwaardig stedeke. De vele prachtige gevels, de oude stadswallen, de havenkom, de kerk met het model van een spiegelschip, alles tezamen een geheel dat zich bijzonder leende voor de ontvangst van de vloot der ronde- en platbodemjachten, die met hun kleurrijke vlaggen, vleugels en wimpels de stad een feestelijk aanzicht gaven.

In de loop van de middag verschenen al spoedig de eerste deelnemers in 17-eeuwse costuums, passend bij het waterspel van de avond : de bevrijding van Blokzijl in 1672 uit de klauwen van de Bisschop van Munster.

Het is merkwaardig te constateren hoe een verkleedpartij bij jong en oud altijd de feestvreugde stimuleert en het geheel een wat lichtere, vrolijke toets geeft. De opvoering van een historische gebeurtenis schept door het gebruik van de costuums als het ware spoedig een enigszins carnavaleske sfeer en draagt er alleen daardoor al toe bij dat spe-

ler en toeschouwer zich kostelijk amuseren en met genoegen aan het spel en alles wat daarmee samenhangt, terugdenken.

Zo ging het ook in Blokzijl.

Tegen het vallen van de avond vond de eerste aanval plaats op de Kuinderpoort, voor deze gelegenheid opnieuw opgetrokken, terwijl daarna in het donker de slag in de haven woedde. Een oorverdovend lawaai van kanons ; werkelijk fantastisch het Bengaalse vuur, de fakkels, de lichtkogels, waarbij de gevels aan de havenkant in een warme gloed werden gezet. En de schepen, rondvarend in een dichte kruitdamp, moet men gezien hebben om zich er een voorstelling van te kunnen maken. 't Was een groots feest, dat stevig is gevierd, zoals de verslaggever in de "Waterkampioen" terecht memoreerde.

De volgende dag was het weer plotseling omgeslagen. Door de goede zorgen van Rijks- en Provinciale Waterstaat was de waterstand in de haven zodanig verlaagd, dat de binnensluis kon blijven openstaan, zodat de vloot zonder oponthoud via het Giethoornse Meer naar de Beulaker kon varen. Op de kleine Beulaker verzamelden de schepen zich. Zelden heb ik zo genoten als van het schouwspel dat daar werd geboden : 25 eskaders, ieder zodanig voor anker dat de schepen tegen elkaar lagen, de zeilen gekat en gegeid, de lange wimpels uitwaaiend in de allengs doorzettende wind.

Toen het eigenlijke admiraalzeilen, door allerlei omstandigheden aanmerkelijk verlaat, een aanvang nam was de Beulaker in een grijze nevel gehuld en werd het water gestriemd door een harde wind met regenvlagen. Het kostte menig eskadercommandant moeite het admiraalschip en de admiraal, de Commissaris van de Koningin in Overijssel, te ontdekken!

Het werd door de steeds meer aanwakkerende wind nog ruig zeilen, maar ieder had er evenveel plezier in. Ook de bemanning van de tjotter, wier schip zich voor de wind onder water zeilde en dat door de werkelijk voortreffelijke zorgen van de Waterpolitie zonder een enkel schrammetje naar de wal werd gesleept en leeggepompt. Ondanks alle problemen wisten verschillende eskaders echter het onderlinge verband voortreffelijk te handhaven en daardoor het admiraalzeilen tot zijn recht te doen komen.

Het was na afloop een heel probleem om onder storm en regen een goede ligplaats te vinden in de jachthaven "De Blauwe Hand". Maar tenslotte, na vaak hard werken, werd ook dit tot een goed einde gebracht.

Bij de maaltijd was het vol en gezellig. Het is iedere keer weer een opgave een goede ruimte te vinden voor het steeds in aantal toenemende gezelschap. De bijkomende kosten zijn voor de Stichting ook vaak hoog. Maar het succes van deze maaltijden is dusdanig dat wij dit alles er gaarne voor over hebben.

Trouwens ook het dorp Wanneperveen moest er ditmaal iets voor over hebben. Het extra stroomverbruik van keukenapparatuur en feestverlichting deed een hoofdtransformator doorslaan en hulde het gehele dorp ruim een half uur in het donker.

De W.H. de Vos-prijs werd ditmaal aangeboden aan de Heer Voordewind, één van de oudste minnaars van het ronde Friese jacht.

De overwegingen voor de uitreiking luiden aldus :

"De W.H. de Vos-prijs wordt uitgereikt aan de Heer

Hendrik Voordewind

"omdat hij van jongsaf als geboren Leeuwarder-Vlietster zich daadwerkelijk heeft geïnteresseerd voor het ronde jacht.

"In zijn prille jeugd voer hij reeds met zijn vader, die in dienst bij "de Familie van Eijzinga met de 18e-eeuwse Dordtse boeier "Stavo" van genoemde familie zeilde en ook Friese jachten en tjotters verhuurde. Toen de "Stavo" in opdracht van de eigenaar in 1932 werd gesloopt, redde hij verschillende waardevolle onderdelen.

"Als jongeling was hij reeds zo bevaren, dat hij met een Franse familie een tocht door Friesland maakte met één van zijn vaders schepen.

"Door zijn werkzaamheden gedwongen naar Amsterdam te vertrekken, bleef hij toch regelmatig in Friesland met zijn vader zeilen en toen zich dan ook de kans voordeed dat zijn vader het aakjacht "Dolphijn" kon aanschaffen, heeft hij hiermede geregeld gezeild en na de dood van zijn vader in 1934 de zorg van dit in 1868 gebouwde monument met grote liefde en kennis op zich genomen.

"Toen in 1953 voor het eerst weer een reünie van ronde jachten in Grouw werd georganiseerd, was hij van de partij en toonde een ieder vol trots zijn uitstekend onderhouden schip.

"Als bestuurslid van de Stichting heeft hij gedurende vele jaren uit zijn onuitputtelijke herinnering verschillende gegevens verstrekt.

"In woord en geschrift heeft hij steeds getuigenis afgelegd van zijn liefde voor en zijn kennis van het ronde jacht. Hij heeft hierdoor

"een daadwerkelijke bijdrage geleverd tot het doel van onze Stichting."

De lange afstandsbokaal ging vanzelfsprekend naar de Thamesbarge. En dit niet alleen als erkenning voor de lange reis, die de Heer Brice met zijn bemanning had afgelegd, doch evenzeer als waardering voor de gastvrijheid, door hem vorig jaar verleend aan vele Nederlandse zeilers, die naar Chatham waren overgestoken.

Des zondagsmorgens werd de oecumenische kerkdienst door bevolking en zeilers druk bezocht. De jeugdige pater met de zachte "g" en de dominee uit het hoge Noorden wisten beide hun gehoor te boeien. Na het waterspel in Blokzijl, herinnerd aan religieus fanatisme, gaven zij beiden met overtuiging uiting aan het hedendaagse zoeken naar wederzijds begrip en eenheid.

De wedstrijden op de laatste dag van de reünie vonden weer onder ideale weersomstandigheden plaats. De W.V. "Hollands Venetië" had niet alleen een uitzonderlijk mooi programma laten drukken, maar tevens een uitstekende wedstrijd baan uitgezet.

Gedrang was er ditmaal niet alleen bij de start, maar zelfs bij de finish. Daardoor werd het juist noteren van de wedstrijdnummers der schepen een moeilijke bezigheid, die tot enkele merkwaardige uitslagen leidde.

In ieder geval was de zomerreünie 1968 een succes. Velen hebben tot het slagen bijgedragen.

Degene, die in vele voorbesprekingen de organisatie op touw zetten : gemeentebestuur en bevolking van Blokzijl, B. en W. van Wanneperveen, Rijks- en Provinciale Waterstaat, W. V. "Hollands Venetië", havenmeester Visser van "De Blauwe Hand".

Het is ieder jaar weer een karwei om alles voor elkaar te krijgen, maar een dankbaar karwei.

En alsof drie dagen nog niet voldoende waren, organiseerde de jeugdafdeling des maandags nog onderlinge wedstrijden.

Met sterk wisselende windkracht werd met enthousiasme gestreden om het als wisselprijs uitgeloofde buitenbeslagblok. En ook hier bleek dat het vinden van een goede voorgiftregeling een bijkans onmogelijke taak is.

De winterreünie vond in februari plaats. Ditmaal in het Kasteel van Breda, de veste van de Koninklijke Militaire Academie.

Het programma was traditioneel. Mededelingen van de voorzitter, dia's van de vorige reünie - wat donker uitgevallen hier en daar -, een geestige inleiding van de Heer Diesch over het watergebied in de kop van Overijssel met prachtige dia's, een even geestige voordracht over de geschiedenis van het Kasteel.

En tot besluit de maaltijd in de Kolommenzaal. Het was weliswaar niet helemaal rats, kuch en bonen, maar de capucijners met spek deden daaraan toch wel denken.

De Stichtingsfilm "Van Klik tot Kluiver" veroverde op het internationale festival van sportfilms te Cortina d'Ampezzo een eerste prijs en een loodzware plaquette van het Italiaans Olympisch Comité.

Het Stamboek breidt zich nog steeds uit. Een nieuwe schepenlijst met vele nieuwe inschrijvingen is in voorbereiding.

De uitvoerige korrespondentie, die vorig jaar na de publikatie van de ontwerp-inschrijvingscriteria werd ontvangen, toonde aan hoe moeilijk het is een goede omschrijving te geven van hetgeen onder ronde- en platbodempjachten wordt verstaan. Enerzijds willen we immers de traditie eren en respecteren, anderzijds stelt het gebruik van de oude schepen als jacht in de huidige tijd bepaalde eisen.

Het bestuur van de Stichting is van oordeel dat de Stichting krachtens haar doelstelling dient te streven naar behoud van het oude en van het traditionele. Daarvan uitgaande zal opnieuw worden getracht een aantal ruim geformuleerde richtlijnen op te stellen, die bij inschrijving in het Stamboek zullen worden gehanteerd. Richtlijnen, die naar wij hopen, ook door ontwerpers van nieuwe schepen zullen worden geraadpleegd. Aldus moet het mogelijk zijn onze mooie vloot van oud-vaderlandse schepen in zo goed mogelijke vorm te bewaren en te behouden.

